

Michalkó Gábor: Boldogító utazás – a turizmus és az életminőség kapcsolatának magyarországi vonatkozásai

A könyvajánlót készítette: Kovács Balázs¹

Vajon „mennyivel járul hozzá az emberiség boldogságához az óriási költséggel négy év alatt kifejlesztett piramis alakú teafilter?” – tette fel ironikus kérdését a *The Economist* egyik boldogsággal foglalkozó lapszámának vezércikkírója. „Az Ön véleménye szerint a kormányok valóban az emberek boldogságát leginkább befolyásoló dolgokat mérik, amely alapján döntéseiket hozzák?” – tudakolta az Egyesült Királyság polgárainak véleményét egy társadalmi vita részeként kidolgozott kérdőívben az angol konzervatív párt. „A BBC egyik közvéleménykutatása szerint a lakosság 81%-a annak örülne, ha a kormány célja inkább az lenne, hogy boldoggá, mintsem hogy vagyonossá tegye az embereket.” „Kínában egy új gazdasági mutatószámot alakítanak ki: az életkörülményeket, a környezet állapotát és a béreket egyaránt számításba vevő úgynevezett boldogságindexet.”

A híradásokból, tudósításokból kiragadott fenti példák hosszan folytathatók lennének, ami annak bizonyítéka, hogy a közpolitika-formáló kormányzatok kezdik felismerni: a „munkahelyeket teremtünk”, „GDP-t növelünk”, „autópályákat építünk” címszavak köré épített gazdaság- és társadalompolitika tartalékai kifulladásra látszanak. Egyre többen érzik, hogy a polgárok elégedettségének eléréséhez és szavazatainak elnyeréséhez a jövőben másra is szükség lesz, mint eddig. De miben áll ez a más? Miként mérhető a boldogság?

E kérdések megválaszolásához sokan az életminőség és a boldogság fogalmát hívják segítségül, s próbálják az évszázadok óta ismert gondolatok és eszmék XXI. századunkra való újraértelmezésével a kivezető utat megtalálni. Azt a kivezető utat, amely az emberek életminőségén keresztül szemléli a világ történéseit. Azt a kivezető utat, amely a „közjó” megvalósításáért felelős kormányokat az életminőség-központú gazdaság- és társadalompolitika megvalósítása irányába vezet. Erre a járatlan útra rátalálni legalább olyan nehéz, mint végigmenni rajta. Ahol már felismerték, hogy a közpolitika-formálás centrumában az életminőség javításának kell állnia, a részletek kidolgozása még ott is csak gyerekcipőben jár. Komoly kihívást jelent például annak megvalósítása, hogy miként lehet az életminőséget mérni, s hogyan lehet a mérési eredmények alapján célkitűzéseket, terveket megfogalmazni. Úgy tűnik, most végre

sikerült valakinek rátalálni erre a bizonyos járatlan útra, s reménykeltően határozott lépésekkel megindulni rajta a Boldogság felé...

Michalkó Gábor *Boldogító utazás* című, közelmúltban megjelent könyve egyfajta beavató mű az „örömet okozó tevékenységként” is aposztrofálható utazás eddig rejtett világába. A szerző a kulisszák mögé vezetve, elemzői pontossággal és elmélyültséggel nyújt átfogó képet az utazás életminőségre, illetve boldogságra gyakorolt sokrétű hatásáról. Jelen sorok írója a téma iránt „kissé elfogult megszállottként” most először találkozott olyan összefoglaló dokumentummal, amely nem a már ismert fogalmakat és összefüggéseket járja unos-untalan körbe, hanem a turizmus és életminőség szimbiotikus viszonyát komoly hozzáadott értékkel gyarapítva mutatja be, megteremtve a „turizmus boldogságföldrajzának” alapjait – hogyha szabad a könyvből vett „boldogság turizmusföldrajza” alcím parafrázisával élnem.

Az elméleti és gyakorlati szakemberek, s a téma iránt érdeklődő olvasó számára is élvezetesen megírt könyv elolvasása után garantáltan másként tekintünk majd a turizmus jelenségére és az azt meghatározó utazások világára. E mű megírásával ismét többszörösen reménykeltő vállalkozásba fogott Michalkó Gábor, mert folytatja és a legújabb kutatási eredmények fényében egyben visszaigazolja a Nemzeti turizmusfejlesztési stratégia egyik célkitűzéseként megfogalmazott feladatot, hogy mérésekkel igazoljuk a turizmusnak az egyén és társadalom életminőségében játszott fontos szerepét. Reménykeltő a vállalkozás azért is, mert tudományos érveléssel mondja ki, hogy a turizmus szerepe jóval több, mint egyfajta gazdaságélénkítő, munkahelyteremtő, területfejlesztő funkció, s az ágazat igazoltan komoly részt vállal az utazók étellel való általános elégedettségének (boldogságának) gyarapításában, valamint a turizmusban érintett településeken lakók életminőségének javításában. A könyv megírásával többszörösen reménykeltő vállalkozást végzett el a szerző, mert egy helyen összefoglalta az elmúlt években a témában végzett valamennyi hazai kutatás, elemzés és erőfeszítés eredményét, s ezáltal a mű kordokumentumként is szolgál. Reménykeltő a vállalkozás, mert komoly muníciót és érvrendszert ad a turisztikai szakemberek, a turizmusban érdekeltek kezébe, hogy meggyőzhessék a közpolitika formálóit és a döntéshozókat arról, hogy az ágazat társadalmi és gazdasági jelentősége miatt kiemelt szerepet

¹ A Magyar Turizmus Zrt. ausztriai külképviseletje, a Corps Touristique Austria alelnöke, e-mail: kovacs@ungarn-tourismus.at

érdemel, az eddiginél is nagyobb súllyal kell latba esnie a turizmusban rejlő lehetőségeknek a „társadalomvezérlési döntések” meghozatalánál.

A *Boldogító utazás* című könyv egyik legfőbb üzenete, hogy az utazás, illetve a turizmusban való részvétel igenis boldogít. A rendelkezésre álló kutatási eredmények részletes és aprólékos elemzése által jutunk el annak a hipotézisnek bizonyításáig, miszerint minél nagyobb szerepet játszik az utazás egy adott személy életében, az annál boldogabb lesz, illetve egy település minél inkább bekapcsolódik a turizmus vérkeringésébe, lakói annál boldogabbakká és elégedettebbekké válnak magukkal és a világ dolgaival. Ezt a kisebbfajta tudományos forradalomként értelmezhető felismerést most már csak a magunk javára kell fordítani. Ebből a szempontból is

reménykeltő vállalkozásként értelmezhető az ajánlott könyv, mert a kevésbé szemfüles olvasó is kap bőven tippet a kutatás eredményeinek a mindennapokban való hasznosíthatóságához, a marketingkommunikáció eszköztáráról kezdve a mérési módszerek nemzetközi elterjesztéséig bezárólag.

Mindenesetre Michalkó Gábor azt már korábbi könyveivel is bebizonyította számunkra, hogy nemcsak az utazás, hanem a szerző erről szóló értekezéseinek olvasása is boldogító hatású, amely éppen ezért mindenkor fogyasztásra, recept nélkül is ajánlott.

Az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet gondozásában megjelent könyv megrendelhető levélben (1112 Budapest, Budaörsi út 45.), telefonon ((1) 309 2600/1443 mellék) és e-mailben (magyar@mtafki.hu).

Megatrend Review

A Megatrend University tudományos folyóiratának Magyarországgal foglalkozó tematikus száma (Vol 7, No. 1., 2010)

A kiadványajánlót összeállította: Stefán Klára¹

A *Megatrend Review* a belgrádi székhelyű *Megatrend University* által létrehozott nemzetközi tudományos folyóirat, amely az alkalmazott közgazdaságtani vizsgálatokban megjelenő interdiszciplináris szempontokat tükrözi. A folyóiratban közreadott tudományos cikkek többnyire a globális gazdaság, a regionális gazdaságtan, a gazdasági és fejlesztési politikák, a pénzügyi piacok, a vállalati működés, a menedzsment és marketing, a statisztika, illetve a gazdasági kutatásokban alkalmazott új technológiák témaköreit ölelik fel. A folyóirat napjaink európai szinten is érvényesülő társadalmi, gazdasági folyamataira fókuszál, a lapban szereplő írások többsége a határ menti térségeket és Délkelet-Európa országait vizsgálja.

A Szerbia geopolitikai hatósugarában fekvő országokat bemutató sikeres vállalkozás harmadik állomását a Magyarországgal foglalkozó tematikus különszám adja, amely Délkelet-Európa (a Balkán) legnagyobb magán-egyeteme, a belgrádi Megatrend University és a Pécsi Tudományegyetem évek óta tartó együttműködésének egyik új eredménye. Korábban Olaszország és Románia gazdasági, társadalmi és szociális viszonyainak bemutatására került sor.

A tematikus szám Magyarország elmúlt húsz évének gazdasági, politikai és társadalmi változásait, azok következményeit tárgyalja angol nyelven. A kiadvány szerzői olyan stratégiai kérdéseket vizsgálnak, mint a határmentiség dimenziói, a kistérségi intézményrendszer kialakítása, az önkormányzati rendszer gazdasági kérdései,

a humánerőforrás-fejlesztés és a foglalkoztatáspolitikai, amelyek mellett néhány szűkebb terület mélyebb vizsgálata is szerepel (falusi térségek vállalkozóinak mentalitása, a turizmus és az életminőség szimbiózisa). A 20. század végi modernizáció és az európai integrációs folyamat sajátos ellentmondása, hogy bár soha nem irányult ennyi figyelem a regionális fejlesztésre Magyarországon, a területi-fejlettségi különbségek az elmúlt két évtizedben lejtőkől szakadékokká váltak, ezért minden egyes írás a gazdaság és társadalom területiségében rejlő eltéréseket vizsgálja.

A globális gazdaságról szóló első fejezetben legaktuálisabb kérdéskörként a világgazdasági válság szerepel. A gazdasági és fejlesztési politikákat tárgyaló részben a szerzők döntően különböző együttműködési formák sikereit, akadályait, lehetőségeit tárgyalják magyar vonatkozásban, lokális és regionális szinten. A marketing és menedzsment kérdéskörét taglaló harmadik fejezet után, a negyedik fejezetben a gazdasági elemzés és tervezés tárgykörén belül a foglalkoztatottság, a magyar, szerb és bosznia-hercegovinai sajátosságok is felszínre kerülnek mind az egészségügy, mind a területi politika, mind pedig a társadalmi környezet tekintetében. A könyvajánló előtti utolsó fejezet pedig – egyfajta keretet adva a tematikus számnak – szintén a világgazdasági válsággal foglalkozik, annak az exportra és az értékpapírpiacon való hatásait értékeli.

A kiadványt ajánlom mindazoknak akik mélyrehatóbban érdeklődnek a délkelet-európai országok iránt, illetve akik geográfiai megközelítésben is szeretnének Magyarországról képet kapni.

További információ: PTE TTK Földrajzi Intézet, 7624 Pécs, Ifjúság útja 6., telefon: (72) 503 600/4635.

¹ PhD-hallgató, Pécsi Tudományegyetem, Földtudományok Doktori Iskola, e-mail: stefan.klari@gmail.com.